

Vård till asylsökande och personer som vistas i Sverige utan tillstånd

Syfte

Riktlinje som beskriver hur vård till asylsökande och personer som vistas i Sverige utan tillstånd skall hanteras inom Närhälsan.

Förändringar sedan föregående version

- Uppdaterade länkar

Bakgrund

Hälso- och sjukvårdspersonalens uppgift är att ge medicinsk vård och behandling. Patienternas identitet är för hälso- och sjukvården viktig enbart för att kunna garantera medicinsk säkerhet i vård och behandling genom en god dokumentation. Kostnaderna för medicinsk vård och behandling kan alltid lösas i efterhand och får aldrig hindra patienten från att få akut och annan omedelbart nödvändig vård.

Sedan 2013 gäller den [nuvarande lagen](#) om hälso- och sjukvård till personer som vistas i Sverige utan tillstånd (ersätter beteckningen papperslösa/gömda flyktingar).

Lagen innebär att utlänningar som vistas i Sverige utan stöd av myndighetsbeslut eller författning (till exempel personer som fått avslag på sin asylansökan med stannar kvar i landet), ska ha rätt till samma subventionerade hälso- och sjukvård som [asylsökande](#). Lagen omfattar dock inte utlänningar vars vistelse i Sverige är avsedd att vara tillfällig. Barn upp till 18 år ska erbjudas samma subventionerade vård som asylsökande barn och barn som är folkbokförda i Sverige.

Arbetsbeskrivning

Barn

Alla barn 0 - 17 år, oavsett status, har samma rätt till hälso- och sjukvård. Detta gäller även tandvård, BVC och vaccinationer.

Vuxna (18 år eller äldre)

Vad som ska räknas som vård som inte kan anstå måste alltid avgöras i det enskilda fallet av den behandlande läkaren eller annan ansvarig vårdpersonal. Socialstyrelsen har kommit med ett [förtydligade av begreppet ”vård som inte kan anstå”](#).

Den hälso- och sjukvård som ska erbjudas (vuxna) asylsökande och personer som vistas i Sverige utan tillstånd kan sammanfattas:

- Akut vård och behandling (omedelbar vård)
- Vård och behandling som är mer än omedelbar vård, d.v.s. lagen omfattar inte bara akut vård
- Vård och behandling av sjukdomar och skador där även en måttlig fördröjning kan innebära allvarliga följder för patienten
- Vård som kan motverka ett mer allvarligt sjukdomstillstånd
- Vård för att undvika mer omfattande vård och behandling
- Vård för att minska användandet av mer resurskrävande akuta behandlingsåtgärder
- Vård som är följdinsatser av vård som getts inklusive psykiatrisk vård
- Mödrahälsovård
- Preventivmedelsrådgivning
- Vård vid abort
- Läkemedel som omfattas av lagen om läkemedelsförmåner
- Smittskyddsinsatser
- En hälsoundersökning (om personen inte redan fått det)
- Hjälpmedel vid funktionshinder (om inte patienten kan få tillgång till sådana på annat sätt)
- Sjuktransportresor i samband med vårdtillfället
- Tolk i samband med vårdtillfället

Denna vård omfattar alla typer av vård: somatisk och psykiatrisk hälso- och sjukvård samt tandvård.

Avgifter

Den *initiala hälsokontrollen* är alltid gratis för patienten.

För vuxna personer som söker asyl gäller regler för betalning enligt avgiftshandboken, vid osäkerhet kontakta Patientfaktura callcenter, Vänersborg tel. 010-441 04 25

Vuxna personer som vistas i Sverige utan tillstånd ska avgiftsmässigt behandlas som asylsökande enligt gällande [förfordning](#). Om patienten inte kan betala utfärdas en manuell faktura.

Registrering

Registrering i AsynjaVisph av personer utan svenskt personnummer ska göras enligt [rutinerna för reservnummerhantering](#). När patienter söker vård och det finns rimlig anledning tro att de har flyktingstatus bör mottagande personal för patienten tydliggöra vikten av att vårdinrättningen erhåller korrekt information avseende ”asylsökande” resp. ”person som vistas i Sverige utan tillstånd”. Utred således patientens status i detta avseende.

Alla asylsökande ska uppvisa LMA-kort. Kostnader för hälso- och sjukvård till asylsökande och personer som vistas i Sverige utan tillstånd betalas av Asylenheten VGR.

Personer som vistas i Sverige utan tillstånd skall, som alla patienter, skrivas in journalsystemet och patienttyp oklar väljs. Patienttyp anonym ska inte användas, används enbart vid provtagning för HIV, inte för vård och behandling.

Fyll i så mycket säkra/riktiga uppgifter som möjligt.

- Stäm av med patienten om det är ok att skriva in namn. Om inte riktigt namn används, välj ett fiktivt namn som patienten anger (vill bli uppropad/kallad som)
- Någon kontaktuppgift är nödvändig om patienten t.ex. ska remitteras
- Viktigt att patienten är införstådd med att det kan bli svårt att ge en säker vård vid kommande kontakter om det inte går att säkerställa identifieringen av tidigare uppgifter.
- Finns det ingen form av identitetshandling markera: **ej** styrkt identitet.

Det är viktigt att förklara för patienten att det reservnumret som skapas i journalsystemet endast finns för medicinsk säkerhet inom hälso- och sjukvården och skall tas med vid alla besök hos oss. Det är det numret som binder ihop vårdkedjan. Dokumentation av vårdepisoden sker i journalsystem med den identitet som föreligger.

Patienten skall själv ha full insikt i sin identitetsbeteckning. Ett kort ”Reservnummer i VGR-format” ska skapas och lämnas till patienten.

Information om korthantering och översättning till patienten (på flera språk), [finns på Befregs hemsida](#).

Koppla journaler

Om en patient är registrerad i AsynjaVisph med flera olika reservnummer/personnummer behöver dessa identiteter kopplas ihop (koppling i Befreg ska också göras). Man kan även koppla ihop flera reservnummer. Det reservnummer med VGR-format som skapats först är det som ska användas. Tänk på att många uppgifter kan rättas. Om en asylsökande patient med reservnummer i AsynjaVisph begär att vara ”gömd” skapas nytt reservnummer som patienttyp Oklar. Detta skall då användas som huvudjournal, koppling får göras i samförstånd med patienten. Vid minsta tveksamhet – koppla inte

Sekretess

Regler för sekretess och integritet gäller oavkortat för alla; personer som vistas i Sverige utan tillstånd, asylsökande, individer med uppehållstillstånd eller med svenskt medborgarskap.

Tystnadsplikt gäller även gentemot polisen och kan enbart brytas under vissa förutsättningar i samband med misstanke om att en individ begått brott med minimipåföljd ett års fängelse.

Om polisen frågar om en namngiven person finns i våra lokaler just nu så ska vi enligt lag svara på det och endast på det. Om vi får frågan via telefon, tänk på att motringa (d.v.s. ringa upp den som frågar via dennes växelnummer) för att kontrollera att det verkligen är polisen som frågar.

- Vi får inte svara på om vi känner till en viss person, om personen har varit hos oss tidigare eller har en bokad tid längre fram.
- Vi får inte heller på eget initiativ kontakta polisen eller Migrationsverket för att tala om att en person befinner sig hos oss.

Varje verksamhet ansvarar för att det finns ett system

- för kontaktväg **till** dessa patienter, som ju oftast saknar en adress för provsvar, kallelse till återbesök mm. OBS: många har mobiltelefon!
- kontaktväg **från** dessa patienter så att patienten vid behov kan få kontakt med vårdgivare

Recept

För patienter som saknar fullständigt personnummer går det att skicka e-recept förutsatt att det finns adressuppgifter men förskrivaren måste välja ett specifikt apotek.

För personer som vistas i Sverige utan tillstånd och för asylsökande är egenavgiften för mediciner 50 kronor. För att personen ska få denna subvention krävs det att förskrivaren markerar receptet med "UTill - subventioneras av VGR" när det gäller personer som vistas i Sverige utan tillstånd. Recept till asylsökande behöver inte markeras utan patienterna visar upp sitt LMA-kort på apoteket.

Subventionen gäller enbart läkemedel som ingår i TLV:s förmånssystem. Läkemedelskostnaderna för asylsökande betalas av migrationsverket och fakturorna för recept märkta UTill skickar apoteken till enheten för Asyl och flyktingfrågor.

Ersättning för besök

Enheten ska fakturera på motsvarande sätt som för asylsökande och ersättningen motsvarar utomlanspris. Vid beställning av tolk uppges att det gäller person som vistas i Sverige utan tillstånd så skickas fakturan direkt till Asylenheten VGR.

Mer Information

[Fakturerings asylsökande och personer utan tillstånd](#) - Vårdgivarwebben

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje verkställighet

Gäller för: Närhälsan

Innehållsansvar: Kristoffer Wennerström, (kriwe),
Distriktsläkare

Godkänd av: Monica Radeberg, (monra), Chefläkare

Dokument-ID: PVV9929-149369777-115

Version: 3.0

Giltig från: 2024-12-03

Giltig till: 2026-12-03